

Служба „Преса и
информация“

Съд на Европейския съюз
ПРЕССЪОБЩЕНИЕ № 132/11
Люксембург, 1 декември 2011 г.

Решение по дело C-145/10
Eva-Maria Painer/Standard VerlagsGmbH, Axel Springer AG, Süddeutsche
Zeitung GmbH, Spiegel-Verlag Rudolf Augstein GmbH & Co KG и Verlag M.
DuMont Schauberg Expedition der Kölnischen Zeitung GmbH & Co KG

**Портретната снимка се ползва от същата закрила като тази, която авторското
право предоставя на всяко друго произведение**

*Медиите обаче могат да публикуват такава снимка без съгласието на нейния автор, ако
публикуването в рамките на наказателно разследване има за цел да помогне на
полицията да открие изчезнало лице*

Г-жа Painer е професионален фотограф на свободна практика и фотографира по-специално деца в детски градини и училищни занимални. В рамките на своята дейност тя е направила няколко фотографии на г-ца Natascha K. (като е избрала фона, позата и изражението на лицето ѝ, нагласила е фотоапарата и е проявила тези фотографии).

След отвлечането през 1998 г. на десетгодишната тогава г-ца Natascha K. австрийската полиция пуска обявление за издирване, за което са използвани фотографиите на г-жа Painer.

След бягството на младото момиче през 2006 г. и преди първото ѝ публично появяване, пет издатели на периодичен печат — четири от които германски и един австрийски — публикуват тези фотографии в известни вестници¹ и интернет сайтове, без обаче да посочват името на автора или са посочили име, различно от това на г-жа Painer като техен автор.

Освен това няколко от тези вестници публикуват фоторобот, изготвен чрез компютърна обработка на една от тези фотографии, който — при липсата на по-актуална снимка на г-ца Natascha K. до първата ѝ публична поява — симулира промяната в лицето на младото момиче.

Тъй като счита, че публикуването на тези фотографии е нарушило авторското ѝ право, г-жа Painer моли австрийските съдилища да разпоредят издателите на периодичен печат незабавно да преустановят възпроизвеждането и/или разпространението на фотографиите и на фоторобота без нейно съгласие и без отбелязване на нейното име като автор. Освен това тя иска заплащане на подходящо възнаграждение и на обезщетение.

Сезираният със спора Handelsgericht Wien (Търговски съд, Виена, Австрия) иска Съдът на Европейския съюз да установи дали правото на Съюза предоставя по-малка закрила на авторското право върху портретни снимки поради това, че те били „реалистични“ и предоставяли ограничени възможности за художествено творчество. Освен това австрийската юрисдикция иска да се установи при какви условия такива фотографии могат да бъдат използвани от медиите, без съгласието на техния автор, за нуждите на наказателно разследване. Тя иска Съдът да уточни и условията, при които закриляно произведение може да бъде цитирано.

В решението си от 1 декември 2011 г. Съдът посочва, на първо място, че авторското право закриля единствено оригинални обекти, тоест тези, които могат да бъдат разглеждани като

¹ Става въпрос за следните всекидневници: Der Standard, Süddeutsche Zeitung, Express, Bild и Die Welt, както и за седмичника Der Spiegel.

собствено авторско интелектуално творение. В това отношение Съдът напомня, че дадено интелектуално творение е собствено авторско интелектуално творение, когато отразява личността на автора. Такъв е случаят, ако авторът е могъл да изрази своите творчески способности при реализирането на произведението, като е направил свободен и творчески избор.

Съдът констатира, че авторът на портретна снимка може да направи своя свободен и творчески избор по няколко начина и в различни моменти при реализирането ѝ. Така, на подготвителния етап той може да избере фона на снимката, позата на сниманото лице или осветлението. При заснемането на портретната снимка той може да избере разполагането в кадър, ъгъла на снимане или още създаваната атмосфера. Накрая, при проявяването на снимката авторът може да избере между различните съществуващи техники на проявяване тази, която желае да възприеме, или, ако е необходимо, да използва софтуер.

По този начин, чрез тези различни видове избор авторът на дадена портретна снимка може да остави своя „индивидуален отпечатък“ върху създаденото произведение. Следователно **дадена портретна снимка е закриляна от авторското право**, когато е израз на творческите способности на своя автор. Освен това Съдът подчертава, че **тази закрила е идентична на закрилата, предоставена на други произведения, сред които са фотографските произведения**.

По-нататък Съдът напомня, че съгласно правото на Съюза² обхватът на закрилата на авторското право може по изключение да бъде ограничен, когато закриляното произведение е използвано за целите на обществената сигурност, по-специално в хода на наказателно разследване, което има за цел откриването на изчезнало лице. В това отношение Съдът посочва, че **само държавите — а не издателите на периодичен печат —** трябва да се считат за **отговорни и способни да гарантират обществената сигурност** чрез подходящи мерки като разпространението на обявление за издирване.

Не може да се изключи обаче възможността издател на периодичен печат да допринесе именно за постигането на цел, свързана с обществената сигурност, **като публикува например фотография на издирвано лице**. Тази инициатива на медиите обаче трябва да се вписва в контекста на провеждана от националните органи операция и трябва да бъде предприета в съгласие и в координация с тези органи, за да се избегне противоречие с взетите от тях мерки. Съдът уточнява също, че при разследване медиите могат да публикуват дадена фотография без преди това да са получили конкретно, актуално и изрично искане от страна на органите по сигурността за тази цел.

Накрая, що се отнася до цитирането на закриляните произведения, Съдът напомня, че произведенията, които вече законно са направени публично достояние, могат да бъдат цитирани при условие, че се посочи източникът, включително името на автора, освен ако това се окаже невъзможно.

В това отношение Съдът отговоря на изтъкнатите от издателите на периодичен печат доводи, че са получили фотографиите на г-жа Rainer от осведомителна агенция, но са имали затруднения да установят автора и не са могли да посочат името му върху фотографиите. Съдът счита, че, напротив — освен ако се допусне, че осведомителната агенция е получила тези фотографии по незаконен начин, без съгласието на автора — тя е трябвало да предостави на издателите името на автора. Следователно и издателите са били длъжни да го посочат във вестниците си.

Съдът уточнява обаче, че е възможно също националните австрийски органи по сигурността да са били в основата на публикуването на фотографиите на г-жа Rainer. В такава хипотеза обаче не е необходимо да бъде посочено името на автора. Следователно, при това

² Директива 2001/29/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 22 май 2001 година относно хармонизирането на някои аспекти на авторското право и сродните му права в информационното общество (ОВ L 167, стр. 10; Специално издание на български език, 2007 г., глава 17, том 1, стр. 230).

положение и при условие че името на автора не е било посочено, се изисква посочването единствено на източника на тези фотографии, но не и името на техния автор.

Неофициален документ, предназначен за медиите, който не обвързва Съда.

[Пълният текст](#) на съдебното решение е публикуван на уебсайта CURIA в деня на обявяването.

За допълнителна информация се свържете с Илияна Пальова ☎ (+352) 4303 3708